

GIẢNG DẠY BÀI “ĐƯỜNG LỐI ĐỐI NGOẠI” TRONG MÔN ĐƯỜNG LỐI CÁCH MẠNG CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM

○ THS. NGUYỄN THỊ LAN ANH*

Dường lối đối ngoại (ĐLĐN) là một trong tám chương trong Giáo trình môn Đường lối cách mạng của Đảng cộng sản Việt Nam (1). Đại hội lần thứ XI của Đảng đánh dấu bước phát triển trong quá trình đổi mới tư duy đối ngoại (ĐN) của Đảng ta, thể hiện tính xuyên suốt, kế thừa, bổ sung và phát triển chính sách ĐN (CSDN) thời kì đổi mới, vừa có những bước phát triển phù hợp với nhiệm vụ xây dựng, bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (XHCHN) trong giai đoạn nước ta hội nhập sâu rộng với khu vực và thế giới. Vì vậy, khi giảng chương này cần bổ sung và làm rõ ĐLĐN của Đại hội XI với những nội dung chính sau đây:

1. Về mục tiêu, nhiệm vụ của CSDN

Mục tiêu của CSDN là «thực hiện nhất quán ĐLĐN độc lập, tự chủ, hoà bình, hợp tác và phát triển, đa phương hoá, đa dạng hoá quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập quốc tế (QT); là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng QT; vì lợi ích quốc gia, dân tộc (DT), vì một nước Việt Nam xã hội chủ nghĩa giàu mạnh» (2; tr 83).

Việc nêu rõ lợi ích quốc gia và lợi ích dân tộc (DT) của CSDN trong văn kiện của Đại hội XI có ý nghĩa quan trọng, khẳng định Đảng ta hoạch định và triển khai CSDN trên cơ sở lợi ích quốc gia, DT, từ đó tái khẳng định sự thống nhất và hoà quyền giữa lợi ích giai cấp và lợi ích DT. Khẳng định lợi ích quốc gia DT là mục tiêu của ĐN cũng có nghĩa Đảng đã đặt lợi ích quốc gia DT là nguyên tắc cao nhất của các hoạt động ĐN, từ ngoại giao nhà nước, ĐN của Đảng đến ngoại giao của nhân dân.

Nhiệm vụ của công tác ĐN là «giữ vững môi trường hoà bình, thuận lợi cho đẩy mạnh CNH, HĐH, bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, nâng cao vị thế của đất nước, góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh

vì hoà bình, độc lập DT, dân chủ và tiến bộ xã hội trên thế giới (2; tr 236).

Nêu rõ điều này trong nhiệm vụ ĐN là nhằm đáp ứng những phát triển mới của tình hình, đồng thời khẳng định vai trò của ĐN trong sự nghiệp bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của đất nước.

Về nguyên tắc phải tuân thủ khi tiến hành các hoạt động ĐN, Đại hội XI tiếp tục khẳng định lại các nguyên tắc của đường lối CSDN thời kì đổi mới là bảo đảm lợi ích quốc gia, giữ vững độc lập, tự chủ, vì hoà bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, tôn trọng các nguyên tắc cơ bản của luật pháp QT, Hiến chương Liên hợp quốc.

2. Về phương châm của ĐLĐN và hội nhập QT

Đảng ta khẳng định: Thực hiện nhất quán ĐLĐN độc lập, tự chủ, hoà bình, hợp tác và phát triển; đa phương hoá, đa dạng hoá quan hệ, chủ động và tích cực hội nhập QT, là bạn, đối tác tin cậy và thành viên có trách nhiệm trong cộng đồng QT. Điểm mới trong phương châm ĐN ở đây là «hội nhập QT» và «thành viên có trách nhiệm».

Về *hội nhập QT*, Đại hội XI nêu rõ: «Chủ động và tích cực hội nhập QT». Với chủ trương này, hội nhập QT không còn bó hẹp trong lĩnh vực kinh tế mà mở rộng ra tất cả các lĩnh vực khác, kể cả chính trị, quốc phòng an ninh, văn hoá xã hội.

Hội nhập QT trên các lĩnh vực mang đến cho chúng ta nhiều cơ hội, nhất là khả năng tranh thủ hiệu quả hơn các nguồn lực bên ngoài. Cùng với hội nhập kinh tế, hội nhập trong các lĩnh vực khác sẽ tạo cơ hội lớn hơn tới tiếp cận tri thức tiên tiến của nhân loại, gia tăng mức độ đan xen lợi ích, từng bước làm cho đất nước trở thành bộ phận hữu cơ của khu vực và thế giới, chiếm vị trí ngày càng cao trong nền kinh tế, văn hoá toàn cầu. Hội nhập QT trên các lĩnh vực cũng tạo cho chúng

* Trưởng Đại học Hồng Đức, Thanh Hóa

ta khả năng tận dụng được sự tác động qua lại, bổ sung lẫn nhau giữa hội nhập trong từng lĩnh vực. Tuy nhiên, hội nhập QT trên tất cả các lĩnh vực cũng đặt ra nhiều thử thách mới. Tác động tiêu cực từ các diễn biến bên ngoài sẽ gia tăng. Những bất ổn không chỉ về kinh tế mà cả về an ninh, chính trị, xã hội từ bên ngoài sẽ nhanh chóng tác động đến nước ta. Đồng thời, yêu cầu bổ sung và hoàn thiện thể chế như cải cách và hiện đại hoá nền hành chính quốc gia, phát triển nguồn nhân lực, nhất là nhân lực chất lượng cao, v.v... sẽ ngày càng lớn hơn.

Để giám các tác động tiêu cực và khai thác tối đa các cơ hội từ hội nhập QT, cần xác định lộ trình phù hợp với thể và lực của đất nước và bối cảnh QT.

Về định hướng ĐN và triển khai các hoạt động ĐN. Bên cạnh định hướng bao trùm là nâng cao hoạt động ĐN, tiếp tục đưa các mối quan hệ QT đi vào chiều sâu, Đại hội XI nêu định hướng về giải quyết các vấn đề tồn tại về biên giới lãnh thổ, ưu tiên đối tác và định hướng quan hệ ASEAN; ĐN của Đảng; ngoại giao của nhân dân và định hướng tổ chức thực hiện. Về ĐN quốc phòng an ninh, Đại hội chỉ rõ «Tiếp tục mở rộng hợp tác QT trong lĩnh vực quốc phòng an ninh. Tham gia các cơ chế hợp tác chính trị, an ninh, song phương và đa phương vì lợi ích quốc gia và trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản của luật pháp QT, Hiến chương Liên hợp quốc» (2; tr 46). Với định hướng này, ĐN quốc phòng, an ninh sẽ tiếp tục phát triển và có vai trò ngày càng quan trọng trong việc thực hiện nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN. Đối với ASEAN, Đại hội chỉ rõ: «Chủ động, tích cực và có trách nhiệm cùng các nước xây dựng cộng đồng ASEAN vững mạnh, tăng cường quan hệ với các đối tác, tiếp tục giữ vai trò quan trọng trong các khuôn khổ hợp tác ở khu vực Châu Á-Thái Bình Dương» (2; tr 46). Điều này thể hiện Việt Nam tham gia các hoạt động trong ASEAN với tư cách là một thành viên có trách nhiệm; ghi rõ mục tiêu của các hoạt động của Việt Nam trong ASEAN là xây dựng thành công Cộng đồng ASEAN; xác định rõ đặc tính của Cộng đồng ASEAN mà Việt Nam phấn đấu cùng các nước xây dựng là một cộng đồng vững mạnh, có quan hệ với các đối tác bên ngoài và có vai trò ngày càng quan trọng trong các cơ chế hợp tác ở khu vực; đồng thời khẳng định phương châm tham gia hợp tác

ASEAN là chủ động, tích cực và có trách nhiệm. Với định hướng này, việc tham gia ASEAN trở thành một trong những trọng tâm trong CSDN của Việt Nam ngang với quan hệ hợp tác, hữu nghị truyền thống với các nước láng giềng chung biên giới.

Đại hội XI nêu rõ «triển khai đồng bộ, toàn diện hoạt động ĐN». Hội nhập QT trên các lĩnh vực đòi hỏi việc triển khai ĐN phải toàn diện; các hoạt động này không chồng chéo, không triệt tiêu nhau và phải đồng bộ. Tính toàn diện của ĐN Việt Nam được quy định bởi sự lãnh đạo toàn diện của Đảng trong mọi hoạt động của hệ thống chính trị, đặc biệt trong hoạt động ĐN; tính toàn diện thể hiện trong mục tiêu của CSDN và sự đa dạng của các mối quan hệ đối ngoại trong quá trình hội nhập. Triển khai đồng bộ và toàn diện các hoạt động ĐN sẽ tạo nên sức mạnh tổng hợp của các lĩnh vực, các loại hình, các kênh ĐN, nhưng cũng tạo nên một số thách thức mới. Nếu không có kế hoạch tổng thể và nếu không có sự chỉ đạo thống nhất, phối hợp nhịp nhàng giữa các kênh, các lĩnh vực ĐN thì sẽ dẫn đến lãng phí nguồn lực và làm suy giảm hiệu quả của các hoạt động ĐN. Coi triển khai đồng bộ và toàn diện là phương châm ưu tiên trong triển khai các hoạt động ĐN sẽ tạo ra nhận thức và đồng thuận lớn trong Đảng và nhân dân về tính chất mới của sự nghiệp ĐN cũng như nêu rõ hơn yêu cầu tham gia tích cực và chủ động hơn của mọi lực lượng trong hoạt động ĐN, đồng thời đưa tới những bước phát triển mạnh hơn theo hướng thống nhất chỉ đạo hoạt động ĐN, của Đảng, Nhà nước, các bộ ngành và các địa phương.

3. Về thành tựu và hạn chế trong công tác ĐN

Đảng ta khẳng định: quan hệ ĐN được mở rộng và ngày càng đi vào chiều sâu, góp phần tạo ra thế và lực mới của đất nước. Phát triển quan hệ với các nước láng giềng; thiết lập và nâng cấp quan hệ với nhiều đối tác quan trọng. Tham gia tích cực và có trách nhiệm tại các diễn đàn khu vực và QT; đảm nhiệm tốt vai trò Ủy viên không thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc; đóng góp quan trọng vào việc xây dựng cộng đồng Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và Hiến chương ASEAN, đảm nhiệm thành công vai trò chủ tịch ASEAN... Hoạt động ĐN nhân dân tiếp tục được mở rộng. Gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới (WTO), kí kết

hiệp định thương mại tự do song phương và đa phương với một số đối tác quan trọng; mở rộng và tăng cường quan hệ hợp tác với các đối tác; góp phần quan trọng vào việc tạo dựng và mở rộng thị trường hàng hóa, dịch vụ và đầu tư của Việt Nam, thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài, tranh thủ vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA) và các nguồn tài trợ QT khác.

Bên cạnh đó, công tác nghiên cứu, dự báo chiến lược về ĐN còn có mặt hạn chế. Sự phối hợp giữa ĐN của Đảng, ngoại giao Nhà nước và ngoại giao nhân dân, giữa các lĩnh vực chính trị, kinh tế và văn hóa ĐN chưa thật đồng bộ. Trong bối cảnh QT và trong nước có rất nhiều khó khăn, thách thức, nhất là ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng tài chính, suy thoái kinh tế toàn cầu, những thành tựu của công tác ĐN có ý nghĩa rất quan trọng, góp phần thực hiện thành công công cuộc đổi mới, vị thế, uy tín của Việt Nam trên trường QT được nâng cao; tạo tiền đề để nước ta tiếp tục phát triển mạnh mẽ trong giai đoạn mới.

Cuối cùng, cần khẳng định để người học nhận thức rõ: với hệ thống quan điểm, chính sách, mục tiêu, nhiệm vụ ĐN đúng đắn, phù hợp, Đại hội XI đã nhất quán ĐLĐN độc lập, tự chủ, hoà bình, hợp tác và phát triển. Thực hiện thắng lợi ĐLĐN đó, Đảng và nhân dân Việt Nam không chỉ hoàn thành trọng trách trước quốc gia, DT mà còn góp phần tích cực vào cuộc đấu tranh chung của nhân dân các nước trên thế giới vì hoà bình, độc lập DT, dân chủ và tiến bộ xã hội. Đó là sự tiếp nối của nền ngoại giao Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh. □

(1) Giáo trình môn Đường lối cách mạng của Đảng cộng sản Việt Nam (dành cho sinh viên đại học, cao đẳng khối không chuyên ngành Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh). NXB Chính trị quốc gia, H. 2009 (tái bản 2010, 2011).

(2) Đảng cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI. NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, H. 2011; tr.83.

SUMMARY

The XI Congress of Vietnamese Communist Party has seen through many important documents which have pointed diplomatic policies in the new developing period. These policies are the continuing of the congresses in the new renovating stage. Also they have developing steps that are suitable for the mission to build and protect our country in the periods of Asian area integration and international integration.

Nghiên cứu stress...

(Tiếp theo trang 14)

cách tự điều chỉnh bản thân, quản lý thời gian một cách hiệu quả và tập luyện sự tinh tâm thông qua các phương pháp thư giãn để duy trì được cuộc sống khỏe mạnh lâu dài. Đối với các cơ sở chẩn đoán, can thiệp và giáo dục cho trẻ tự kỉ: các chuyên gia và giáo viên thuộc lĩnh vực này cũng cần tự nâng cao nhận thức về HCTK, về trẻ và gia đình trẻ để có thể giúp đỡ trẻ tiến bộ với lòng nhiệt tâm của người thầy thuốc, người thầy giáo, chia sẻ với các cha mẹ trẻ tự kỉ những vấn đề liên quan đến quá trình chăm sóc và giáo dục trẻ một cách tận tình. Đối với các tổ chức xã hội: truyền thông để các tổ chức, cộng đồng trong xã hội hiểu và chia sẻ với các gia đình có con mắc HCTK, nâng cao nhận thức cộng đồng để không còn hiện tượng kì thị đối với các vấn đề của trẻ tự kỉ. Mở rộng các cơ sở đào tạo giáo dục hòa nhập để trẻ tự kỉ có nhiều cơ hội hòa nhập với cộng đồng, tạo khả năng tiến bộ cho các em. Đồng thời đầu tư ngân sách cho việc chăm sóc sức khỏe tâm thần trong xã hội, đặc biệt là các vấn đề về sức khỏe tâm thần trẻ em để các cha mẹ giảm được sự lo lắng, áp lực đối với việc chữa trị bệnh tình cho con. □

Tài liệu tham khảo

1. Võ Văn Bản. Thực hành điều trị tâm lí. NXB Y học, H 2002.
2. Nguyễn Thị Hải. Nghiên cứu stress ở người trưởng thành. Luận văn thạc sĩ Tâm lí học, Trường Đại học sư phạm Hà Nội, 2008.
3. Đặng Phương Kiệt. Stress và sức khỏe. NXB Thanh niên H 2004.
4. Nguyễn Công Khanh. "Stress và chứng ám sợ lẫn tránh xã hội" Kí yếu Hội thảo Việt - Pháp về Tâm lí học: Trẻ em, Văn hóa, Giáo dục. Hà Nội 17-17/4/2001. NXB Thế giới, 2004.
5. Nguyễn Thành Khải. Nghiên cứu stress ở cán bộ quản lí. Luận án Tiến sĩ Tâm lí, Trường Đại học sư phạm Hà Nội, 2001.

SUMMARY

The more society is growing, the more mental health problems arise such as stress, depression and anxiety. Together with the growth, the number of people known to have autism, especially children, is increasing dramatically. Parents who discover their child is autistic know that autism in any form can not be treated completely, they experience the whole gamut of emotions and most of them feel stressed. To help those parents regain their emotional balance, it is better and more effective to use meditation therapy.